

Logika

kurs na obranu racionality

pravidelná týdenní setkání členů a přátel Pražského lingvistického kroužku
primárně určená vysokoškolské mládeži,
otevřená každému, kdo se zajímá

podzim 2020

Pod »logikou« se dnes přechozí rozumí schopnost druhého přechytračit v duchu antické sofistiky, či v duchu středověké scholastiky schopnost druhé oslňovat bleskurychlým řešením jistých typů slovních úloh. Přitom jde o velmi závažnou disciplínu, jež v dějinách evropského myšlení představuje jednoznačně pozitivní a zároveň definitivní vyústění tisíciletého problému metafysiky. Logika pojednává o zákonitostech lidského rozumu, jež spočívají v rozumu samém: v tomto smyslu je logika universální a vznáší nároky platné pro celé lidstvo. Přitom každý rozumový úkon se děje v konkrétní situaci v konkrétním jedinci, kdy jak jedinec, tak situace podléhají zvláštním a jedinečným kulturně-historickým vztahům. Logika tak dovoluje nahlédnout do závratného rozpětí člověka mezi individuálním a universálním.

Etymologicky znamená slovo *logika* myšlení, které se děje v řeči, tedy skrze jazyk; historicky pak patří do antického trivia, jež pokrývá veškerou práci s jazykem (kromě poetiky), a to v hierarchickém pořadí gramatika – logika – rétorika (poetika funguje na jejich pozadí). Kurs vyloží, co logika jakožto myšlení v řeči umožňuje navíc oproti myšlení, jež pouze vede pohled a eviduje vztahy, a co potřebuje, aby jako záležitost čistě rozumová dosáhla uznání v lidském společenství, jež oceňuje nikoliv rozumovost, ale rozumnost; předvede výrokovou logiku jako nejjednodušší formální systém logiky, zavede v ní dokazatelnost a pravdivost co samostatné a na sobě nezávislé vlastnosti a nakonec o systému formální výrokové logiky zvenčí dokáže, že uvnitř je formálně dokazatelné právě jen to, co je tautologické, totiž pravdivé nezávisle na vnějších okolnostech.

Rozmanité druhy a případy rozumových postupů bude kurs průběžně ilustrovat na příkladech eukleidovské geometrie a aritmetické kombinatoriky. Každá lekce navíc přinese pěti-minutovku odhalující konkrétní nelogičnost profesionálního jazyka současné české žurnalistiky, nanejvýš té s intelektuálními ambicemi. Přednášející nevynechá příležitost zdůraznit, že racionalita se nijak nevyklučuje s citem ani mravností a že všechny tyto tři hodnoty dnes potřebují intenzivně chránit.

Jako všechny akce Pražského lingvistického kroužku jsou i tato setkání přístupná zdarma každému, kdo je ochoten přemýšlet: stačí přijít; v duchu doktorské školy PLK je povedeme s nadhledem a se zaměřením heuristicko-metodologickým.

Koná se každý týden od 08.10. do 17.12. 2020, vždy ve čtvrtek v čase 10h00 – 11h30 v klubovně Městské knihovny v Praze (Mariánské náměstí 1). Kurs vede Tomáš Hoskovec.

Těšíme se na vás. Začínáme ve čtvrtek 8. října.

<www.cercldeprague.org>